

Psykologisk institutt

Eksamensoppgave i PSY1012/PSYPRO4112, Kognitiv psykologi

Faglig kontakt under eksamen: Kjellrun Englund

Tlf.: 73 59 19 60

Eksamensdato: 23.05.2016

Eksamenstid (fra-til): 09:00-13:00

Hjelpemiddelkode/Tillatte hjelpemidler: Ingen

Målform/språk: Norsk, Bokmål

Antall sider: 2

Kontrollert av:

Dato

Sign

Eksamensoppgave i Kognitiv 1 vår 2016

To av tre oppgaver skal besvares

- 1.** Beskriv ulike egenskaper ved språk og de prosessene som ligger til grunn for språkforståelse.
- 2.** Beskriv de grunnleggende trekkene i top-down og bottom-up prosessering av visuelle stimuli.
Hvordan fungerer disse prosessene sammen i persepsjon?
- 3.** Beskriv menneskelige hukommelsesprosesser og forskning som viser hvordan menneskets hukommelse er organisert.

Sensorveiledning PSY1012/PSYPRO4112

Oppgavene er relativt åpne og gir studentene muligheter til å vise hva de kan. De stiller krav til å trekke inn relevante momenter og utelate det som er irrelevant. Det åpnes for å tolke og avgrense oppgavene og diskusjon rundt ulike tema skal premieres. De momentene som står i veiledningen for hver oppgave utelukker ikke andre tema og momenter som relevante.

Sensorveiledning oppgave 1:

Det legges vekt på en grunnleggende forståelse av språkprosesser. Det forventes at man kan beskrive nivåene i språk slik det beskrives. I tillegg vil det være naturlig å beskrive talepersepsjon som grunnleggende prosess i språkforståelse, samt ordgjenkjenning og lingvistisk relativitet. Det vil også være naturlig å beskrive lesing og sosial språkbruk. Oppgaven gir muligheter for å trekke inn mye eller gå i dybden på færre begreper, teorier og modeller. Begge disse måtene å løse oppgaven på premieres. Det viktige er at man viser å ha forstått fagstoffet.

Sensorveiledning oppgave 2:

Studentene skal vise grunnleggende forståelse for tema og tenker derfor at helhetlig forståelse for hvordan forskjellige prosesser og teorier fungerer sammen er viktig.

Grunnleggende trekk i bottom-up og top-down prosessering i stikkorsdsform:

Bottom-up

Data-drevet persepsjon, i tråd med økologisk persepsjon

Stimuli fører til kognisjon

Den perseptuelle prosessen styrer kognisjon, altså, hva man ser styrer hva man gjør med den informasjonen

De fire hovedteoriene kan godt nevnes i oppgaven, men kreves ikke å nevne detaljer.

- Direkte persepsjon
- Template theories
- Feature matching
- Recognition-by-components

Top-down

Top down persepsjon er basert på konstruktivistiske prinsipper

Teoridrevet - at hjernen former en hypotese eller «best guess» av hva vi persiperer

Kognisjon guider persepsjon i større grad

Knyttet til forventinger til omgivelser og stimuli, som i sin tur påvirker persepsjon og atferden derav
Persepsjon handler ikke bare om hva som er «ut der i den virkelige verden», men også om tolkninger

Intelligens er en integrert del av persepsjon

Vi persiperer på bakgrunn av sansene våre

Persepsjon blir påvirket av stimuli, hva vi vet om stimuli fra før (kunnskap), og bruk av høyere kognitive prosesser

Feilaktige antagelser fører til feil i persepsjon – noe vi kan kalle for illusjoner
Kultur kan også prege vår persepsjon

BU og TD

Om man tenker over disse teoretiske retningene og prosessene innser man at begge er nødvendige for persepsjon

BU og tilhørende teorier har fått mye kritikk for å være nøktern og deskriptiv – lite prosessorientert
Vi ser også at mange av teoriene er ganske like, eller, er basert på de samme prinsippene
EKS. – Feature matching og recognition by components som begge har til felles at det større bildet blir malt ut i fra de mindre trekkene

Men det forklarer uansett hvordan objekter og fysiske prinsipper i våre omgivelser interagerer med sansene våre

TU-prosessering kan framstå som naiv mtp. den sensoriske inputen – all stimuli vi mottar kommer (som regel) fra omgivelsene våre gjennom sansesystemet

Vi vet nå hvordan hjernen fungerer (til en viss grad) og at minne og kunnskap er konstruert. Tidligere erfaring vil derfor kunne farge vår kognisjon – hjernen er ikke en maskin

Tenker over at vår persepsjon blir farget av ting som er delvis utenfor vår kontroll, slik som emosjoner, motivasjoner og kultur – hjernen filtrerer alle våre inntrykk, tenk på rollen til bl.a.

THALAMUS og det LIMBISKE SYSTEM

Sensorveiledning oppgave 3:

Studentene forventes å ha en grunnleggende forståelse av hukommelse og hvordan den fungerer. Det forventes at de trekker inn overføring av informasjon, gjenhenting og glemsel. I tillegg vil det være relevant å trekke inn ulike former for representasjoner i hukommelsen, som proposisjoner og kognitive kart. Det kan også være aktuelt å beskrive nettverksteorier og skjema. Innenfor disse begrepene er mulighetene mange, og det legges vekt på å kunne vise forståelse av hvordan forskningen støtter eller svekker teorier.